

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра німецької філології та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
Олександр ГОЛОВКО

« 15 » _____ 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Перекладацька практика
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

галузь знань _____ 03 Гуманітарні науки _____
(шифр і назва)

спеціальність _____ 035 Філологія _____
(шифр і назва)

освітня програма _____ Німецька мова та література і переклад та англійська мова, _____
Німецька мова і література та переклад _____
(шифр і назва)

спеціалізація _____ 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), _____
перша – німецька _____

вид дисципліни _____ обов'язкова _____
(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ іноземних мов _____

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою
факультету іноземних мов
«26» серпня 2022 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:
Смоляна Тетяна Альбертівна,
доцент кафедри німецької філології та перекладу

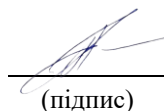
Програму схвалено на засіданні кафедри
німецької філології та перекладу
«26» серпня 2022 року, протокол № 1

Завідувач кафедри німецької філології та перекладу

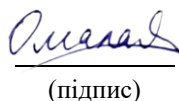

(підпис) Сергій КРИВОРУЧКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією
факультету іноземних мов
«26» серпня 2022 року, протокол № 5

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

(підпис) Анна КОТОВА
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми першого (бакалаврського) рівня
«Німецька мова та література і переклад та англійська мова»

(підпис) Олеся МАЛАЯ
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми першого (бакалаврського) рівня
«Німецька мова і література та переклад»

(підпис) Олена НОВІКОВА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Перекладацька практика” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки бакалаврів з філології за освітньо-кваліфікаційним рівнем “бакалавр”.

спеціальності (напряму) 035 Філологія
спеціалізації: 035.043_Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни “Перекладацька практика” є: застосування у практичній діяльності знань з теорії та практики перекладу, усвідомлення професійної значущості цих знань, виховання потреби постійного удосконалення професійних знань, навичок та умінь перекладацької майстерності; оволодіння сучасними формами, засобами, технологіями перекладацької діяльності у різних типах організацій; знайомство з робочим місцем перекладача та секретаря-референта, а також сучасним обладнанням та оргтехнікою; розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни “Перекладацька практика” є виховання любові до фаху перекладача, прагнення постійного професійного розвитку; забезпечення умов для фахової адаптації, залучення до активної діяльності у професійних колективах; закріплення і поглиблення знань з фахових дисциплін теорії та практики перекладу; ознайомлення зі специфікою робочого місця та професійних обов’язків перекладача та/або секретаря-референта; формування вміння виконувати різні види перекладацької діяльності з використанням сучасних технічних засобів; формування творчого, дослідницького підходу до організації перекладацької діяльності, уміння здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об’єктивну самооцінку власної перекладацької діяльності, а також діяльності професійних перекладачів та колег-практикантів.

- формування наступних програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі германської філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК9. Здатність спілкуватися німецькою мовою.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів українською та німецькою мовами.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз німецькомовних текстів різних стилів і жанрів.

ФК12. Здатність до організації ділової комунікації.

1.3. Кількість кредитів:

Денна форма навчання: 5

Заочна форма навчання: 5

1.4. Загальна кількість годин:

Денна форма навчання: 150

Заочна форма навчання: 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова навчальна дисципліна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й / 5-й
Семестр	
8-й	7-й / 9-й
Лекції	
–	–
Практичні, семінарські заняття	
–	–
Лабораторні заняття	
–	–
Самостійна робота	
150	150 год.
Індивідуальні завдання	
–	
Всього	
150 год.	150

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: функціональні обов'язки перекладача; особливості організації робочого простору перекладача.

вміти: виконувати функціональні обов'язки перекладача.

ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями німецькою, англійською й українською мовами усно та письмово, використовувати ці мови для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3. Організовувати процес свого навчання та самоосвіти.

ПРН4. Розуміти загальні суттєві характеристики реальності (фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства).

ПРН5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо, працювати у команді.

ПРН6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН8. Знати та розуміти систему мови і загальні властивості літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН10. Знати норми літературної німецької, англійської та української мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН11. Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів німецькою, англійською й українською мовами.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН14. Використовувати німецьку й англійську мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз німецькомовних та англійськомовних текстів різних стилів і жанрів.

ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови та мовлення, пов'язані з використанням німецької та англійської мов, і використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН18. Мати навички розв'язання складних проблем у професійній діяльності в галузі германської філології та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Перекладацька практика.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд	с.р.	л		п	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
8-й (денне) / 7-й / 9-й (заочне) семестр												
Розділ 1. Перекладацька практика												
Перекладацька практика	150					150	150					150
Усього годин	150					150	150					150

4. Теми практичних занять

Не передбачаються програмою

5. Завдання для самостійної роботи

Перекладацька практика на 4 курсі проходить з відривом від навчального процесу на базах практики, якими можуть бути підприємства та організації Харкова та Харківської області. Студенти можуть проходити практику в інших містах України за наявності листа-запрошення з обґрунтуванням необхідності присутності даного студента-практиканта на цьому підприємстві. Базою практики можуть також бути підрозділи ХНУ імені В.Н. Каразіна. Тривалість практики – два тижні. До змісту практики входить:

- ознайомлення зі структурою підприємства (організації);
- ознайомлення з робочим місцем перекладача та/або секретаря-референта, в тому числі наявною технікою та оргтехнікою;
- вивчення функціональних обов'язків перекладача та секретаря-референта;
- виконання письмового перекладу в обсягах, необхідних для забезпечення нормального функціонування закладу (але не менше 20 000 знаків);
- виконання усного послідовного перекладу у випадках, коли виникає потреба;
- проведення телефонних переговорів, супроводження, екскурсійної діяльності тощо у випадках, коли виникає потреба;
- вивчення професійної термінології, пов'язаної з особливостями функціонування закладу, складання словника-глосарія (німецько-українського та українсько-німецького).

В період практики студент має вести щоденник практики, а також може (у разі виникнення потреби) відвідувати консультації керівника з практики відповідно до встановленого графіку. По закінченню практики студент зобов'язаний подати у визначений термін заповнений щоденник практики, характеристику з місця проходження практики і власний звіт про проходження практики.

Характеристика з місця проходження практики підписується керівником підприємства (організації) або його заступником і скріплюється печаткою підприємства (організації). Характеристика має містити такі обов'язкові компоненти: інформацію про місце і час проходження практики, робоче місце і функціональні обов'язки практиканта; обсяг виконаної роботи у кількості друкованих знаків (стосовно письмового перекладу) та годинах (стосовно усного перекладу), характеристику галузі, до якої відносилися тексти, з якими працював практикант; оцінку якості роботи практиканта за чотирибальною шкалою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”).

Звіт практиканта має містити: інформацію про місце (базу практики) і час проходження практики, про робоче місце і функціональні обов'язки практиканта; зразки перекладених матеріалів із зазначенням їхніх обсягів, а також термінологічний словник-мінімум (від 200 термінологічних одиниць); інформацію про перекладацькі труднощі та проблеми, що виникли під час роботи, і шляхи їх подолання; побажання і рекомендації щодо бази практики, а також щодо інформації, яку було б доцільно включити до змісту навчання з теорії та практики перекладу; факультативно до звіту можна включати інформацію про інші види діяльності під час практики – проведення телефонних переговорів, супроводження, екскурсійної діяльності тощо.

6. Індивідуальні завдання

Програмою не передбачаються.

7. Методи навчання

Під час проведення практики використовуються наступні методи:

- Словесні методи: розповідь, бесіда.
- Наочні методи: демонстрація, ілюстрація.
- Практичні методи: обговорення ситуацій, методів навчання, які використовує студент-практикант, дискусії, навчання запобіганню та конструктивному підходу до вирішення конфліктних ситуацій, допомога керівника практики в корегування змісту занять, використанні інформаційно-комунікаційних технологій на заняттях іноземної мови відповідно до рівня знань учнів.
- Робота з методичною літературою, допомога керівника у виборі навчальної (навчально-методичної та наукової) літератури.
- Робота з аудіо та відеоматеріалом.
-

8. Методи контролю

1. Інструктаж.
2. Консультація.
3. Іспит.

8. Схема нарахування балів

1. Якість виконання перекладу (макс. 60 б.):

- переклад виконано на високому якісному рівні без змістових помилок та стилістичних вад (50 – 60 б.);
- переклад виконано на гарному якісному рівні, є незначна кількість змістових помилок та стилістичних вад (40 – 49 б.);
- переклад виконано на задовільному якісному рівні, є значна кількість змістових помилок та стилістичних вад; текст перекладу вимагає доопрацювання та додаткової перевірки (30 – 39 б.);
- переклад виконано на незадовільному якісному рівні, є велика кількість змістових помилок та стилістичних вад; текст перекладу вимагає перероблення та додаткової перевірки (не оцінюється до переходу на задовільний рівень).

2. Укладання словника (макс. 20 б.):

- словник повністю охоплює усю необхідну термінологію, оформлений без порушення лексикографічних норм (15 – 20 б.);
- словник охоплює більшість необхідної термінології, оформлення в цілому відповідає лексикографічним нормам (10 – 14 б.);
- у словнику випущено значну кількість необхідної термінології, оформлення порушує окремі лексикографічні норми; вимагає доопрацювання та додаткової перевірки (5 – 9 б.);
- у словнику випущено більшість необхідної термінології, оформлення суттєво порушує лексикографічні норми; вимагає перероблення та додаткової перевірки (не оцінюється до переходу на вищий рівень).

3. Оформлення та подання супровідних матеріалів (макс. 20 б.):

- матеріали оформлено з виконанням усіх вимог та рекомендацій і вчасно подано на кафедру (15 – 20 б.);
- матеріали оформлено з незначними порушеннями усіх вимог та рекомендацій і вчасно подано на кафедру (10 – 14 б.);
- матеріали оформлено з порушенням низки вимог та рекомендацій і подано на кафедру несвоєчасно (5 – 9 б.);
- матеріали не оформлено і не подано до кафедри (не оцінюється до переходу на вищий рівень).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70 – 89	добре	
50 – 69	задовільно	
1 – 49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендоване методичне забезпечення

1. Щоденник практики
2. Зразки документації
3. Словники
4. Інформаційні ресурси

Основна література

1. Корягіна А. Ю. Проблеми німецько-українського перекладу гастрономічних лакун / А. Ю. Корягіна // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. - 2019. - Вип. 41(2). - С. 136-139.
2. Лисенко Г. Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Лисенко, І. Баклан, З. Чепурна. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. – 204 с.
3. Markus A. Wirtz (Hrsg.): Dorsch. Lexikon der Psychologie. Hogrefe AG (Bern) 2017. 18., überarbeitete Auflage. 1945 Seiten. ISBN 978-3-456-85643-8.
4. Абросимова О.В. Особливості передачі топонімів в текстах метакультурної комунікації (на матеріалі країнознавчого довідника „Tatsachen über Deutschland“ та його перекладу «Німеччина у фактах»). Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов». 2014. № 1125. С. 75–80.
5. - Корягіна А. Ю. Проблеми німецько-українського перекладу гастрономічних лакун / А. Ю. Корягіна // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. - 2019. - Вип. 41(2). - С. 136-139.
6. Theorie und Praxis der Übersetzung: Deutsch – Ukrainisch. Теорія та практика перекладу з німецької мови. : Навч. посібник / С.В.Синегуб – К.:Вид. центр КНЛУ, 2018. – 272 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. www.europa.eu.int/comm/education/recognition/
2. <https://www.duden.de/woerterbuch>
3. <https://www.dwds.de/>
4. <http://sum.in.ua/>
5. <https://www.ats-group.net/medizin/woerterbuch-lexikon-medizin.html>